

LIJST VAN VRAGEN

De vaste commissie voor Financiën heeft over de brief van de Staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst van 30 mei 2022, waarin hij reageerde op nadere verzoeken met betrekking tot de Fraudesignaleringsvoorziening (Kamerstuk 31 066, nr. 1030) de navolgende vragen ter beantwoording aan de Staatssecretaris voorgelegd.

De voorzitter van de commissie,
Tielen

De adjunct-griffier van de commissie,
Kling

Nr	Vraag
1	In Bijlage II bij de brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties d.d. 22 januari 2016 betreffende het Nationaal Actieprogramma tegen discriminatie¹ werd specifieke aanpak van discriminatie op grond van afkomst, huidskleur, religie, seksuele gerichtheid, geslacht, leeftijd en handicap of chronische ziekte aangekondigd. Onderschrijft u de in voormelde documenten vastgelegde beginselen en actiepunten?
2	In Bijlage II bij de brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties d.d. 22 januari 2016 betreffende het Nationaal Actieprogramma tegen discriminatie² wordt etnisch profileren ten principale afgewezen en wordt discriminatie op grond van etnische herkomst of huidskleur tot racisme gerekend. Onderschrijft u al deze standpunten?
3	Onderschrijft u, dat het hanteren van nationaliteit als (selectie)criterium in gevallen waarin aan de nationaliteit geen fiscaal juridische betekenis kan worden toegekend, valt onder de definitie van discriminatie als bedoeld in artikel 90quater van het Wetboek van Strafrecht, alsmede etnisch profileren, alsmede racisme, te weten discriminatie op grond van etnische herkomst? Voor zover u slechts een deel van deze opmerkingen zou onderschrijven, kunt u dan precies aangeven welke u wel en welke u niet onderschrijft?
4	In diverse query's, onder andere in 2014/10/BWA, in Handleidingen aan de poort, staat als vermoedelijke/mogelijke fraudepost: Nationaliteiten met een opvallend patroon uitgaven (bijvoorbeeld: Hoge medicijnkosten door belastingplichtigen wier achternaam eindigt op ...IC); Onderschrijft u dat hier sprake is van discriminatie als bedoeld in artikel 90quater van het Wetboek van Strafrecht, alsmede etnisch profileren, alsmede racisme, te weten discriminatie op grond van etnische herkomst?
5	In diverse query's, onder andere in 2013/18, in Handleidingen aan de poort, staat als vermoedelijke/mogelijke fraudepost of risico moskeeën vermeld. Onderschrijft u dat hier sprake is van discriminatie als bedoeld in artikel 90quater van het Wetboek van Strafrecht, meer met name discriminatie op grond van religie, alsmede etnisch profileren, alsmede racisme, te weten discriminatie op grond van etnische herkomst?
6	Onderschrijft u de door mr. drs. W.K. Hutten en mr. N. Mustafa in het Nederlands Juristenblad (NJB) 2021/1802 gehanteerde definitie van institutioneel racisme, te weten: De term institutioneel racisme wordt gebruikt om aan te duiden dat ook binnen de instituties van de liberaaldemocratische rechtsstaat geschreven en ongeschreven processen en structuren kunnen bestaan die ongelijke kansen en uitkomsten creëren of in stand houden voor bepaalde groeperingen in de samenleving.
7	Onderschrijft u dat het hanteren van nationaliteit als (selectie)criterium in gevallen waarin aan de nationaliteit geen fiscaal juridische betekenis kan worden toegekend, valt onder de definitie van institutionele discriminatie en institutioneel racisme?

- 8 In diverse query's, onder andere 2014/10/BWA, in Handleidingen aan de poort, staat als vermoedelijke/mogelijke fraudepost: Nationaliteiten met een opvallend patroon uitgaven (bijvoorbeeld: Hoge medicijnkosten door belastingplichtigen wier achternaam eindigt op ...IC);
Onderschrijft u dat hier sprake is van institutionele discriminatie en institutioneel racisme?
In diverse query's, onder andere 2013/18, in Handleidingen aan de poort, staat als vermoedelijke/mogelijke fraudepost of risico moskeeën vermeld.
Onderschrijft u dat hier sprake is van institutionele discriminatie en institutioneel racisme?
Onderschrijft u, dat in de gevallen waarin bij de Belastingdienst sprake is (geweest) van discriminatie, racisme, institutionele discriminatie en/of institutioneel racisme, dit een misdrijf als bedoeld in art. 137g lid 1 van het Wetboek van Strafrecht vormt?
- 9 Bent u voornemens om, ten gevolge van de tot op heden bekend geworden gevallen van (institutionele) discriminatie en (institutioneel) racisme – en het openbaar worden van de query's aan de poort, die eerder niet in de aangifte verwerkt waren, aangifte wegens overtreding van art. 137g lid 1 van het Wetboek van Strafrecht te doen tegen de ambtenaren van de Belastingdienst die zich daaraan (mogelijk) schuldig hebben gemaakt?
- 10 In de brief van de Minister van Justitie en Veiligheid d.d. 12 december 2019 ter zake van de aanpak van etnisch profileren is vermeld:
Om etnisch profileren te voorkomen, wordt er met name ingezet op bewustwording omtrent persoonlijke vooroordelen, bejegening en handelen.
Op welke wijze werd hier de afgelopen twee jaar bij medewerkers van de Belastingdienst en met name van de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) aandacht aan besteed?
- 11 In diverse query's, onder andere 2014/10/BWA, in Handleidingen aan de poort, staat als vermoedelijke/mogelijke fraudepost: Nationaliteiten met een opvallend patroon uitgaven (bijvoorbeeld: Hoge medicijnkosten door belastingplichtigen wier achternaam eindigt op ...IC);
De toevoeging «bijvoorbeeld» duidt erop dat er meer specifieke dan wel gedetailleerde instructies of voorbeelden beschikbaar waren. Hebben deze instructies of voorbeelden bestaan? Kunt u een kopie van de volledige lijst hiervan verstrekken?
- 12 In de EH&I Leidraad Juridisch Kader Internetonderzoek staat in Bijlage 2 (Protocol uitzonderingssituatie gebruik internetinformatie) als mogelijkheid en techniek het gebruik van fake accounts, pornografische en racistische informatie vermeld. In welke gevallen is er door de Belastingdienst gebruik gemaakt van fake accounts, pornografische en/of racistische informatie, welke informatie en onderzoeken betrof dat en op welke wijze is het gebruikt?
- 13 Is het u bekend dat de Belastingdienst weigert de aan toekenning of herziening ten grondslag liggende (systeem)beschikkingen ter inzage te verschaffen aan advocaten van gedupeerden?
Is het u bekend dat Persoonlijk Zaak Behandelaars van de Belastingdienst instructie hebben gekregen deze beschikkingen en overige op de zaak betrekking hebbende stukken niet aan advocaten van gedupeerden ter beschikking te stellen?
Kunt u er op toezien dat de Belastingdienst haar medewerkers instrueert deze stukken wel aan advocaten van gedupeerden ter beschikking te stellen?

- 14 Uit onder andere het rapport Big Data voor Fraudebestrijding (WRR 2016), beantwoording van Kamervragen en WOB dossiers, blijkt dat jarenlang, vanaf 2004 en geïntensiveerd vanaf 2013, diverse teams binnen de Belastingdienst hebben gewerkt aan risicomodellen en profilering. Onder andere zijn hierbij betrokken de Broedkamer, Team Toeslagen, EH&I (Expertise en Handhaving Intelligence), Manifestgroep, LSI (Convenant Interventieteams), Green Lane, Expertisecentrum Fraude en BI&A (afdeling Business Intelligence & Analytics).
Welke binnen of ten behoeve van de Belastingdienst ontwikkelde of gehanteerde risicomodellen en/of profielen bevatten criteria of elementen gebaseerd op nationaliteit, etniciteit, afkomst, herkomst, opleidingsniveau, religie, soort naam, bijzondere persoonsgegevens, relaties met derden en/of anderszins discriminatoir van aard?
- 15 Welke door de Belastingdienst gehanteerde risicomodellen en/of profielen leiden tot uitkomsten die informatie of elementen gerelateerd aan nationaliteit, etniciteit, afkomst, herkomst, opleidingsniveau, religie, soort naam, bijzondere persoonsgegevens, relaties met derden en/of anderszins discriminatoir van aard bevatten?
Kunt u deze risicomodellen en/of profielen ter beschikking stellen?
- 16 Er is aangegeven, dat de Handleidingen aan de poort niet zijn voorgelegd of goedgekeurd door het management of vaktechniek. Hoe kan het gebeuren, dat er uitvoering is gegeven aan handleidingen, voorschriften en instructies die niet zijn goedgekeurd of voorgelegd aan het management?
Onder wiens leiding zijn deze handleidingen, voorschriften en instructies dan wel uitgevoerd?
- 17 Welke risico informatie en/of risicomodellen zijn door de Belastingdienst gedeeld met LSI of met LSI verbonden organisaties dan wel in LSI verband?
- 18 Welke risico informatie en/of risicomodellen zijn door de Belastingdienst gedeeld met RIEC's (Regionaal Informatie- en Expertise Centrum)?
- 19 Indien risico informatie en/of risicomodellen door de Belastingdienst zijn gedeeld met RIEC's, hoeveel burgers of ondernemingen zijn daarbij in totaal dan betrokken geweest? Bij hoeveel van deze burgers of ondernemingen zijn aanslagen of toeslagen gecorrigeerd?
Aan hoeveel van deze burgers of ondernemingen zijn boetes opgelegd?
Hoeveel van deze burgers of bedrijven zijn strafrechtelijk vervolgd?
- 20 Bestaan er instructies over de Green en Red lane?
Worden deze instructies nog gehanteerd?
Indien deze instructies bestaan, kunt u deze ter beschikking stellen?

- 21 In de beantwoording van de vragen³ is bij vraag 22, 23 en 24 gesteld dat bij Query's aan de Poort geen sprake is van een applicatie.
 Bij de beantwoording van vraag 5 is evenwel geantwoord: *PwC heeft namelijk getracht de bestanden met de door de query's geselecteerde aangiften (de «output») te vergelijken met de (gereconstrueerde) output van de handmatige doorselectie door de analisten aan de poort.*
 alsmede:
Het opnieuw draaien van de query's om de output te reconstrueren is niet mogelijk.
 In het PWC rapport Query's aan de Poort staat vermeld:
De query's bevatten zoekopdrachten en selectieregels die aangiften die afwijken ten opzichte van een vooraf gedefinieerd criterium, zoals hoge aftrekposten, uitwerpen voor nadere handmatige analyse.
 Op pagina 16 van de Handleidingen aan de poort 1 deel 1-2, Memo LTO 15 april 2015, staat vermeld:
De Poort heeft in de 1e helft van februari 2015 koortsachtig gewerkt om de query-opdrachten BWA met de daarbij behorende rekenregels te ontwikkelen. De querybouwers zijn vervolgens gestart met het bouwen van de query's.
 Alle geciteerde passages wijzen erop dat query's softwarematige bewerkingen verrichtten.
 Klopt het dat query's softwarematige bewerkingen verrichtten?
 In welke applicaties of systemen zijn deze query's gebruikt?
 Bestaat de software waarin de query's zijn opgenomen nog en zo ja waar bevindt deze software zich?
- 22 Door wie zijn de query's aan de poort gebouwd?
- 23 Zijn de query's of de daaraan ten grondslag liggende risicomodellen of rekenregels of de uitkomsten van de query's met anderen dan de Belastingdienst gedeeld? Zo ja met wie en over welke periode?
- 24 In een presentatie voor de i-NUP Buzz tour op 23 april 2014 van de Manifestgroep/Belastingdienst wordt vermeld dat het doel van de samenwerking binnen de Manifestgroep onder andere was:
a. Ontstaan van een overheidsbreed «early warning»-systeem. Bijvoorbeeld 24/7 bereikbaarheid Logius-Belastingdienst.
 Is dit beoogde systeem gerealiseerd?
 Indien het beoogde systeem is gerealiseerd, bestaat het dan nog en hoe wordt het genoemd, wie beheert het systeem, wie heeft er toegang toe en welke gegevens worden erin verwerkt?
- 25 In voormelde presentatie van de Manifestgroep/Belastingdienst staat onder andere vermeld als doel van de samenwerking binnen de Manifestgroep:
b. kennis over fraudes en fraudebestrijding (o.a. tools, profielen, privacy, invordering) wordt verspreid en afgestemd. Is ook raadpleegbaar.
 Op welke wijze is hieraan vormgegeven?
 Welke profielen zijn gedeeld binnen de Manifestgroep?
 Bestond/bestaat er een systeem waarin de sub b. van de presentatie vermelde informatie raadpleegbaar is? Zo ja welk systeem betreft dat en wie beheert het systeem, alsmede welke gegevens worden erin verwerkt?

- 26 In voormelde presentatie van de Manifestgroep/Belastingdienst staat onder andere als anti-fraude project vermeld:
Monitoring en analyse inkomend webverkeer.
 Welk project betrof dit?
 Welk webverkeer is gemonitord?
 Op welke wijze vond monitoring van webverkeer plaats?
 Welke criteria, risicomodellen of profielen werden daarbij gehanteerd?
 Tot welke uitkomsten leidde het monitoren van webverkeer?
 Hoeveel mensen zijn binnen dit project gemonitord?
 Heeft het project tot herziening van aanslagen of strafrechtelijke vervolging geleid?
 Zo ja, in hoeveel gevallen?
 Heeft er voor dit project een privacy impact assessment of GEB plaatsgevonden? Zo ja, kunt u die ter beschikking stellen?
- 27 In voormelde presentatie van de Manifestgroep/Belastingdienst staat vermeld, dat er een schema bestaat van gegevensuitwisseling door en met de Belastingdienst en derden, die «de gegevenskaart» wordt genoemd.
 Kunt u de gegevenskaart – en alle versies daarvan – ter inzage verstrekken?
- 28 In voormelde presentatie van de Manifestgroep/Belastingdienst staat ter zake van de drempels geheimhoudingsplicht BD, privacywetgeving en de komende EU-verordening:
Toch niet stoppen, maar oplossingen bedenken. Gebruik bijv. «interne guidelines»
 alsmede:
Beschrijf fraudeprofielen en daarna «fraudeurs»-profielen met daderkenmerken. Pas die toe, valideer en wissel het resultaat daarvan uit.
 Kunt u de beschreven fraudeprofielen ter inzage verstrekken?
 Kunt u de fraudeurs-profielen en daderkenmerken ter inzage verstrekken?
 Welke resultaten zijn met wie uitgewisseld?
 Hoeveel «fraudeurs» zijn op deze wijze ontdekt?
- 29 In voormelde presentatie van de Manifestgroep/Belastingdienst staat ter zake van het Expertise-centrum fraude Utrecht, dat er workshops worden georganiseerd ter zake van privacyregelgeving.
 Kunt u het workshop materiaal dat over deze workshops ter beschikking is gesteld aan deelnemer ter inzage ter beschikking stellen?
- 30 Geeft het College voor de Rechten van de Mens ook cursussen, presentaties aan de Belastingdienst? Zo ja, hoe vaak gebeurt dat en betaalt de Belastingdienst daarvoor? Indien er voor wordt betaald, hoe hoog zijn de facturen dan in 2021 en 2022 en hoe verhoudt zich dat tot de onafhankelijkheid van het College voor de Rechten van de Mens, dat moet oordelen over klachten tegen de belastingdienst?
- 31 In de uitzending van Nieuwsuur 30 mei 2022 heeft u gezegd dat een groep van ongeveer twintig medewerkers van de Belastingdienst zich aan discriminatie schuldig heeft gemaakt. Is bekend wie deze medewerkers zijn?
 Welke maatregelen worden tegen deze medewerkers genomen?
 Hoeveel van deze medewerkers zijn op dit moment werkzaam bij de Belastingdienst (of het Ministerie van Financien, de Belastingdienst, Toeslagen, FIOD, Douane of andere organisaties die onder het Ministerie van Financiën vallen)?

- 32 Is er een repository bij de Belastingdienst, waarin alle applicaties en (actieve) applicaties staan?
Waar is de match van deze lijst met de repository? Kunt u die alsnog beschikbaar maken?
- 33 Zijn alle applicaties die in 2020 niet langer actief waren, meegenomen in het onderzoek, bijvoorbeeld alle applicaties die in 2018, 2019 of 2020 buiten werking gesteld zijn (net als FSV zelf)?
Indien die applicaties niet zijn meegenomen wilt u ze dan alsnog meenemen in het onderzoek en hierover aan de Kamer rapporteren?
- 34 De Auditdienst Rijk (ADR) vond naast CAF11 (Combiteam Aanpak Facilitators) nog 148 toeslaggerelateerde CAF-zaken met lijsten met 9.402 burgers⁴. Hoe komt het dat geen van die 148 lijsten gevonden is bij de zoektocht naar de lijsten? Kunt u die alsnog analyseren, ook omdat zeker 600 van die burgers te maken kregen met opzet/grove schuld?
- 35 Hoe komt het dat er geen enkele lijst gevonden is van niet-toeslaggerelateerde CAF-zaken? Hoeveel lijsten van niet-toeslaggerelateerde CAF-zaken bestaan er en kunt u die alsnog aan de Kamer doen toekomen?
- 36 Hoe komt het dat er geen enkele lijst gevonden is van niet-1043-zaken? Hoeveel lijsten van 1043-zaken bestaan er en kunt u die alsnog aan de Kamer doen toekomen?
- 37 Hoeveel lijsten staan er in het AVG-register van de Belastingdienst? Hebben de onderzoekers (die naar 1a, ab en 1c onderzoek deden) toegang gehad tot dat register?
- 38 Kunt u de lijsten die in het AVG-register staan matchen met de lijsten die PwC gevonden heeft en de lijsten die in dit onderzoek gevonden zijn? Kunt u de verschillen tussen de gevonden lijsten verklaren?
- 39 Kunt u alle concept versies van de rapporten (lijsten en applicaties) aan de Kamer doen toekomen?
- 40 Zijn de BSN nummers op de gevonden lijsten gematched met de BSN nummer in FSV? Zo nee, waarom niet en zo ja, wat waren de uitkomsten?
- 41 Kunt u aangeven hoeveel BSN-nummers er op elk van de gevonden lijsten stonden en of mensen nadeel ondervonden hebben van het feit dat zij op de lijsten stonden? Indien u dat niet onderzocht heeft, wat is er dan wel onderzocht in de afgelopen anderhalf jaar?
- 42 Welke vervolgacties zijn gepland met de gevonden lijsten en de gevonden applicaties en welk tijdspad hoort daarbij?
- 43 Is er mogelijk sprake van beroepsmatige discriminatie bij het proces query's aan de poort, nu u toegeeft dat er sprake is van institutionele discriminatie en u ook heeft vastgesteld dat iemand instructies geschreven heeft die rechtstreeks discriminerend waren? Kunt u aangeven hoe u tot het eindoordeel kan komen?
- 44 Hoeveel ambtenaren van de Belastingdienst (of directe familieleden) stonden op de FSV-lijsten?
Indien u niet mag matchen van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP), wilt u dan intern kijken hoeveel mensen zich gemeld hebben?
- 45 Is een registratie op de FSV lijst gebruikt tegen ambtenaren van de Belastingdienst? Ofwel, zijn er ambtenaren van de Belastingdienst die een promotie zijn misgelopen, ontslagen zijn of op een andere manier negatieve gevolgen ondervonden hebben van een registratie op de FSV-lijst voor zover u bekend?

- 46 Zijn er (oud-)ambtenaren van de Belastingdienst die een compensatie ontvangen hebben voor hun registratie op de FSV lijst, bijvoorbeeld door middel van een vaststellingsovereenkomst? Kunt u aangeven om hoeveel ambtenaren het gaat en hoe groot de compensatie is?
- 47 Welke gegevens en profielen heeft de Belastingdienst de afgelopen tien jaar met het inlichtingbureau gedeeld? Kunt u een uitputtend overzicht geven? Zitten daar ook gegevens bij die voortkomen uit FSV?
- 48 Waarom zijn er geen lijsten gevonden die het resultaat zijn van query's aan de poort?
- 49 Hoe komt het dat de Belastingdienst nog altijd de op de zaak betrekking hebbende stukken niet verschaft indien een burger daarom verzoekt?
Heeft u kennis genomen van de vernietigende uitspraak tegen de Belastingdienst/Toeslagen⁵?
Hoe gaat u ervoor zorgen dat de Belastingdienst/Toeslagen hier niet meer voor veroordeeld wordt en zich eindelijk wel zelf aan de wet gaat houden?
- 50 Is de Belastingdienst op dit moment AVG-compliant? Indien de Belastingdienst dat niet is, kunt u dan de tekortkomingen limitatief opsommen?

¹ Kamerstuk 30 950, nr. 84.

² Kamerstuk 30 950, nr. 84.

³ Kamerstuk 31 066, nr. 992.

⁴ Kamerstuk 31 066, nr. 608, bijlage Onderzoeksrapport. Toeslaggerelateerde CAF-zaken (2020D10251).

⁵ <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBNHO:2022:4461>.